

Tutkittua tietoa häirintätilanteista Suomessa ja muissa Pohjoismaissa

**Paksumpi nahka vai parempi päätöksentekoilmapiiri?
Teams-tilaisuus pe 11.2.2022 klo 14-15.30**

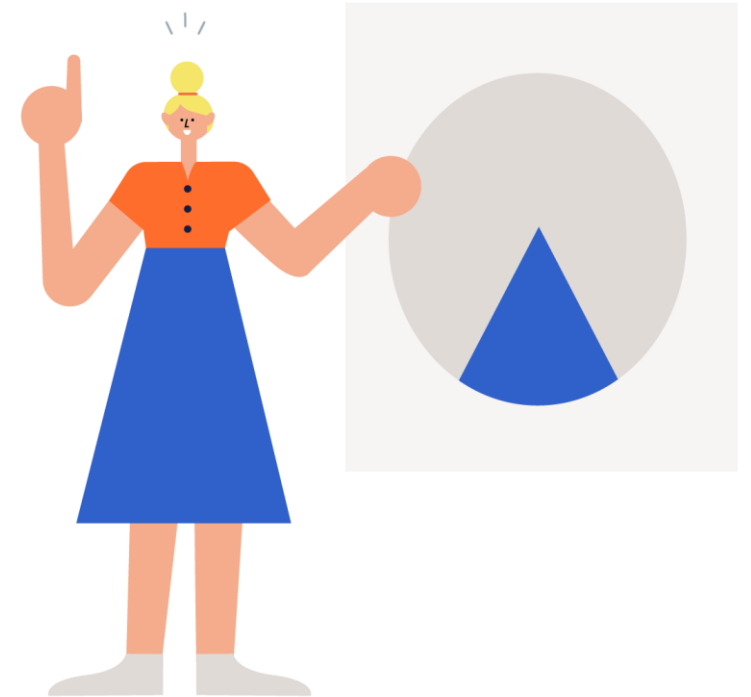


Marianne Pekola-Sjöblom, tutkimuspäällikkö, Kuntaliitto

@M_PekolaSjöblom

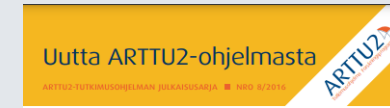
Kuntaliiton omaa ja teettämää tietotuotantoa

- **Häirintää ja uhkailua kartoittavat kyselyt 2006 ja 2008** (TAY & KL) (kuntajohtajat & kuntapuheenjohtajat)
- **Kuntapäätäjätutkimuksiin liittyvät kyselyt 2015 ja 2020** (ÅA & KL) (luottamushenkilöt & johtavat viranhaltijat)
- **Kuntajohtajien työhyvinvointikyselyt 2018 ja 2020** (KL, Keva, Kuntajohtajat ry)
- **Kunnallisten luottamushenkilöiden kokemuksia häirinnästä 2021.** Lähinnä haastatteluihin perustuva laadullinen tutkimus. (TAY)



Tutkittua tietoa Kuntaliitosta

- Siv Sandberg: **Kuntapäättäjien kokemukset häirinnästä ja uhkailusta vuonna 2015.** [Uutta ARTTU2-ohjelmasta 8/2016.](#)
- Marianne Pekola-Sjöblom & Jenni Airaksinen: **Häirintä ja uhkailu kuntajohtajien työssä.** [Uutta kunnista 13/2018.](#)
- **[Kuntajohtajien työhyvinvointikyselyn 2020 tulokset maaliskuussa 2021.](#)**
- Anni Kyösti & Jenni Airaksinen: **Sietämisen rajat. Kunnallisten luottamushenkilöiden kokemuksia häirinnästä.** [Uutta kunnista 5/2021.](#)
- Siv Sandberg: **Kuntapäättäjätutkimus 2020.** Acta-raportti tulossa keväällä 2022.



Kuntapäättäjien kokemukset häirinnästä ja uhkailusta vuonna 2015

Siv Sandberg, Abo Akademi

Raportin sisältö
Tavoitteet
Tutkimuksen taustat
Tutkimuksen menetelmät
Tutkimuksen tulokset
Yhteenveto

Taustaa
Oikeus häirintään vuonna 2015
Häirintä ja uhkailu
Häirintä ja uhkailu kuntapäättäjien työssä
Häirintä ja uhkailu kuntapäättäjien työssä



Häirintä ja uhkailu kuntajohtajien työssä

Marianne Pekola-Sjöblom & Jenni Airaksinen

Raportin sisältö
1. Taustaa
2. Häirintä ja uhkailukokemuksen yleisyys
3. Kuntajohtajien työssä häirintä ja uhkailu
4. Kuntajohtajien työssä häirintä ja uhkailu
5. Havainnot ja johtopäätökset



SIETÄMISEN RAJAT

Kunnallisten luottamushenkilöiden kokemuksia häirinnästä

Anni Kyösti & Jenni Airaksinen



Kuntaliiton, Kevan ja Kuntajohtajat ry:n yhteinen

Kuntajohtajien työhyvinvointikysely 2020

Kuntajohtajien työhyvinvointikysely 2020

Häirintä ja uhkailu

Tiedotteen 5.3.2021 liitteet

Kuntaliitto / maaliskuu 2021 / Marianne Pekola-Sjöblom



Muiden tahojen toteuttamia hankkeita 1

Viha vallassa: Yhteiskunnan päätöksentekoon vaikuttamaan pyrkivä vihapuhe (2019)

- VNK:n TEAS-hanke 2019.
- **Hankkeen toteuttajat:** Open Knowledge Finland ja Jyväskylän yliopisto.
- Tutkimuksessa selvitettiin **yhteiskunnalliseen päätöksentekoon vaikuttavan vihapuheen laajuutta, luonnetta ja vaikutuksia.**
- Tutkimusaineisto koostui teemahaastatteluista (14 kpl), Twitteristä kerätystä aineistosta sekä kuntiin ja eduskuntaan lähetetystä kyselystä (N=1393).
- Tuloksista kertova tiedote 4.10.2019.
- **Loppuraportti 2019: Viha vallassa: Vihapuheen vaikutukset yhteiskunnalliseen päätöksentekoon.** (Aleksi Knuutila, Heidi Kosonen, Tuija Saresma, Paula Haara, Reeta Pöyhtäri)



Muiden tahojen toteuttamia hankkeita 2

- **Sisäministeriö, oikeusministeriö sekä opetus- ja kulttuuriministeriö asettivat 14.11.2018 hankkeen laatimaan ehdotuksia rikoslailla rangaistavan vihapuheen ja lailla kielletyn häirinnän tehokkaammaksi kitkemiseksi. Työryhmä käsitteli työssään myös vihakampanjoita ja maalittamista.**
- Hankkeen toteuttamiseksi asetettiin eri tahoja edustava asiantuntijatyöryhmä, jonka puheenjohtajana toimi arkkipiispa emeritus Kari Mäkinen sekä virkamiehistä koostuva sihteeristö.
- Hankkeen valmistelun aikana kuultiin tutkijoita, viharikosten uhreja, nuorten kanssa työskenteleviä sekä muita asian kannalta keskeisiä tahoja.
- Työryhmän näkemys oli, vihapuhe on niin vakava ongelma, että se edellyttää hallitusohjelman taseisia linjauksia ja vihapuheen vastaisen toimintaohjelman laatimista.
- **Työryhmä esitti yhteensä 13 suositusta vihapuheen ja nettikiusaamisen vastaisten toimien tehostamiseksi.**
- **Raportti 2019: Sanat ovat tekoja: Vihapuheen ja nettikiusaamisen vastaisten toimien tehostaminen.** Sisäministeriö 2019:23.



Muiden tahojen toteuttamia hankkeita 3

KuntaTurva-hanke (2020)

- **Hankkeen taustalla oli vuonna 2019 Kuntaliiton ja Espoon kaupungin aloitteesta käynnistynyt selvitysryhmän työ turvatarkastusten mahdollistamiseksi kuntien tiloissa ja tilaisuuksissa.** Aloitteessa kuntien turvallisuustilanteen keskeiseksi ongelmaksi nostettiin se, että kunnilla on nykysääntelyn mukaisesti mahdollista puuttua häiritsemiskynnyksen ylittävään käyttäytymiseen vain jälkikäteisesti. -> **Kuntien turvallisuuden hallintakeinoja tarkastelleen selvitysryhmän loppuraportti**
- **VNK-Teas-tutkimushankkeessa** selvitettiin **kuntien turvallisuustilannetta ja kuntien turvallisuuden hallintamalleja, ml uhkatilanteiden yleisyys ja kunnissa käytössä olevat turvatoimet ja turvallisuuspalvelut.**
- **Toteuttajat:** WitMill Oy ja Tampereen yliopisto. (Kuntaliiton edustajat mukana hankkeen ohjausryhmässä)
- **Aineisto:** kunnille ja sote-toimijoille kohdennettu kysely sekä yksilö- ja ryhmähaastattelut.
- **VNK:n tiedote 27.1.2021:** Selvitys: Kuntien turvallisuustilanne on heikentynyt sote- ja opetussektoreilla ja Kuntaliiton uutinen 14.1.2021: KuntaTurva-hanke selvitti laajasti kuntien turvallisuustilannetta.
- **Kaksi loppuraporttia:**
 1. **”Uhattiin tulla ampumaan kaupungintalolle” – Uhka- ja väkivaltatilannekuva ja turvallisuuden hallintamallit kuntien palveluissa (osa 1)**
 2. **Turvallisuuden tilannekuva kuntien palvelutuotannossa ja valtuustoissa (osa 2)**



Muiden tahojen toteuttamia hankkeita 4

- **Kansalaisuuden kuilut ja kuplat – tutkimushankkeessa (BIBU) selvitettiin mitä keinoja journalistit käyttävät kohdatessaan häirintää.**
- Hankkeessa haastateltiin 22 suomalaista journalistia siitä, miten he ovat onnistuneet käsittelemään häirintää ja esitetään tuloksiin perustuen suosituksia häirinnän käsittelyyn työpaikoilla, kouluissa tai harrastepiireissä.
- Johtopäätöksiä: Häirintä ei ole vain sen kohteiden ongelma, vaan kaikkien yhteinen ongelma, johon kannattaa puuttua yhteisvoimin niissä yhteisöissä, joissa ihmiset sitä kokevat. Tutkimuksessa parhaiten pärjäsivät ne journalistit, jotka eivät jääneet yksin häirinnän kanssa. Journalisteja auttoivat myös erityisesti keinot, joissa he saivat tukea yhteisöltä: työtovereilta, esihenkilöiltä, muilta kollegoilta, ammattilaisilta tai omalta lähipiiriltään.
- **Raportti 2022: Älä jää yksin häirinnän kanssa. Viisi askelta vihapuheen taklaajille.** Anu Kantola & Anu A. Harju. BIBU Policy Brief 1/2022. Strateginen tutkimus.



Muiden tahojen toteuttamia hankkeita 5

Sananvapautta koskeneen kansalaispaneelin loppuraportti on julkaistu - paneelin suositusten toimeenpano käynnistyy

Valtiovaraministeriö 25.3.2021 11.01

TIEDOTE



Kuntaministeri Sirpa Paatero on tänään vastaanottanut loppuraportin helmikuussa kokoontuneesta kansalaispaneelistä, joka käsitteli toimia, joita Suomessa tulisi ottaa käyttöön julkisissa ammateissa toimivien henkilöiden suojelemiseksi vihapuheelta ja vapaan mielipiteenilmaisun turvaamiseksi.

- **Kansalaispaneeli esitti yhteensä 25 toimenpidettä vihapuheen ja maalittamisen ehkäisemiseksi.**
- Kansalaispaneeli korosti kannanotossaan vihapuheen ja maalittamisen näkyväksi tekemistä, määritelmien selkeyttä ja niihin pohjautuvaa kansalaisviestintää, rangaistusten oikeasuhtaisuutta, ennaltaehkäisyä, resurssien riittävyttä sekä verkkoalustojen vastuuta.
- Kansalaispaneelin tuloksia hyödynnetään ministeriöiden valmistelutyössä sekä OECD:n maa-arvioinnissa kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytysten vahvistamisesta.
- **Kansalaispaneelin loppuraportti 2021: [Kansalaispaneeli sananvapaudesta](#).**



Kansalaispaneeli sananvapaudesta

Suosituksia toimista, joita Suomessa pitäisi ottaa käyttöön julkisissa ammateissa toimivien henkilöiden suojelemiseksi vihapuheelta sekä vapaan mielipiteenilmaisun turvaamiseksi



Muiden tahojen toteuttamia hankkeita 6 -> parhaillaan käynnissä

Vihan verkot: Vihapuheen tuottajien ja levittäjien motiivit, verkostot ja toimintamuodot (2021-2022)

- VNK:n TEAS-hanke 3/2021–6/2022.
- Toteuttajina Jyväskylän yliopisto ja Poliisiammattikorkeakoulu
- Hankkeessa kartoitetaan vihapuheen tuottajia ja levittäjiä sekä heidän motiivejaan. Hankkeessa tutkitaan sosiaalisen median vihapuhetta *määrällisesti* (verkostanalyysi, koneoppiminen) ja *laadullisesti* (sisältöjen teemat ja retoriikka, internet-etnografia), tuotetaan tietoa rangaistavan vihapuheen tekijöistä poliisiammattikorkeakoulun ainutlaatuisen tilastoaineiston avulla sekä haastatellaan vihapuheen tuottajia näiden motiiveista ja mahdollisista vihapuheen tuottamisen lopettamiseen vaikuttaneista tekijöistä.
- **Lisätietoja:** <https://tietokayttoon.fi/-/vihan-verkot-vihapuheen-tuottajien-ja-levittajien-motiivit-verkostot-ja-toimintamuodot>



**Mitä tilannetta
kuntatasolla mittaavat
tulokset kertovat?**

Uutisointia kuntapäätäjien häirintää ja uhkailua koskevasta aiheesta 2006 ja 2008

Kuntalehti 10/2006

Kunta

Tampereen sota-
talon pj. Riitta Ollila:
– Osa uhkailee,
suurin osa
pyytää apua.
sivu 14



”TÄMÄ ei jää tähän!”

Hätkähdyttävä tutkimus: Lähes puolet kuntapäätäjistä on kokenut uhkailua. Suurin osa nielee sen työhön kuulvana oheishaittana.

Velaton Valtimo antoi liikunta-, kulttuuri- ja nuorisotoimen järjestöjen hoidettaviksi sivu 21	Homekatastrofi ajoi Korpilahden rakentamaan liki 10 miljoonan euron koulukeskuksen sivu 30	Espoossa kehitetään uutta mallia, jolla arvioidaan vanhusten viimeisten vuosien hoidon tarve sivu 38
--	--	--

KUNTALEHTI 9/2008

Valtuuston puheenjohtajien asema tukalampi kuin hallitusten puheenjohtajien

Uusi tutkimus vahvistaa: Kuntapäätäjistä lähes puolet joutunut

Uusi tutkimus kuntapäätäjien kokemasta uhkailusta vahvistaa kaksi vuotta sitten tehdyn pilottitutkimuksen havainnot: **Kuntapäätäjien uhkailu on kuntien arkipäivää.**



Kunta
**TÄMÄ
ei jää
tähän!**

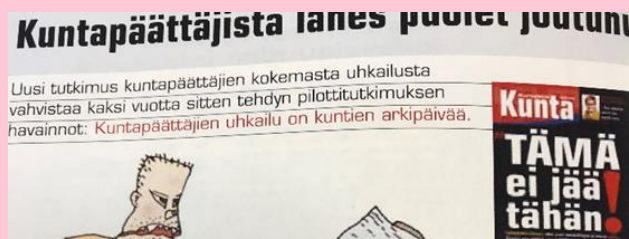
Suomen ensimmäinen kuntapäätäjien uhkailua selvittänyt tutkimus oli Kuntalehden kansainhe keväällä 2006.

Piirros: Yrjö Klippi

8

Näkyvät päättäjät kokevat eniten Kuntapäättäjien kokeman uhkailun yleisyys eri tutkimuksissa (% kokenut uhkailua tai häirintää)

Kuntaliitto 2008:



- Valtuustojen pj:t: 45 %
- Hallitusten pj:t: 36 %
- Kuntajohtajat: 53 %

Lähde: Kuntapäättäjien häirintäkysely 2008, Kuntaliitto.

ARTTU2 & Kuntaliitto 2015:



- Valtuustojen jäsenet: 24 %
- Hallitusten jäsenet: 33 %
- Lautakuntajäsenet: 13 %
- Johtavat viranhaltijat: 36 %

Lähde: Kuntaliiton ARTTU2-tutkimusohjelman Päättäjäkysely 2015, Kuntaliitto & ÅA (Siv Sandberg 2016)

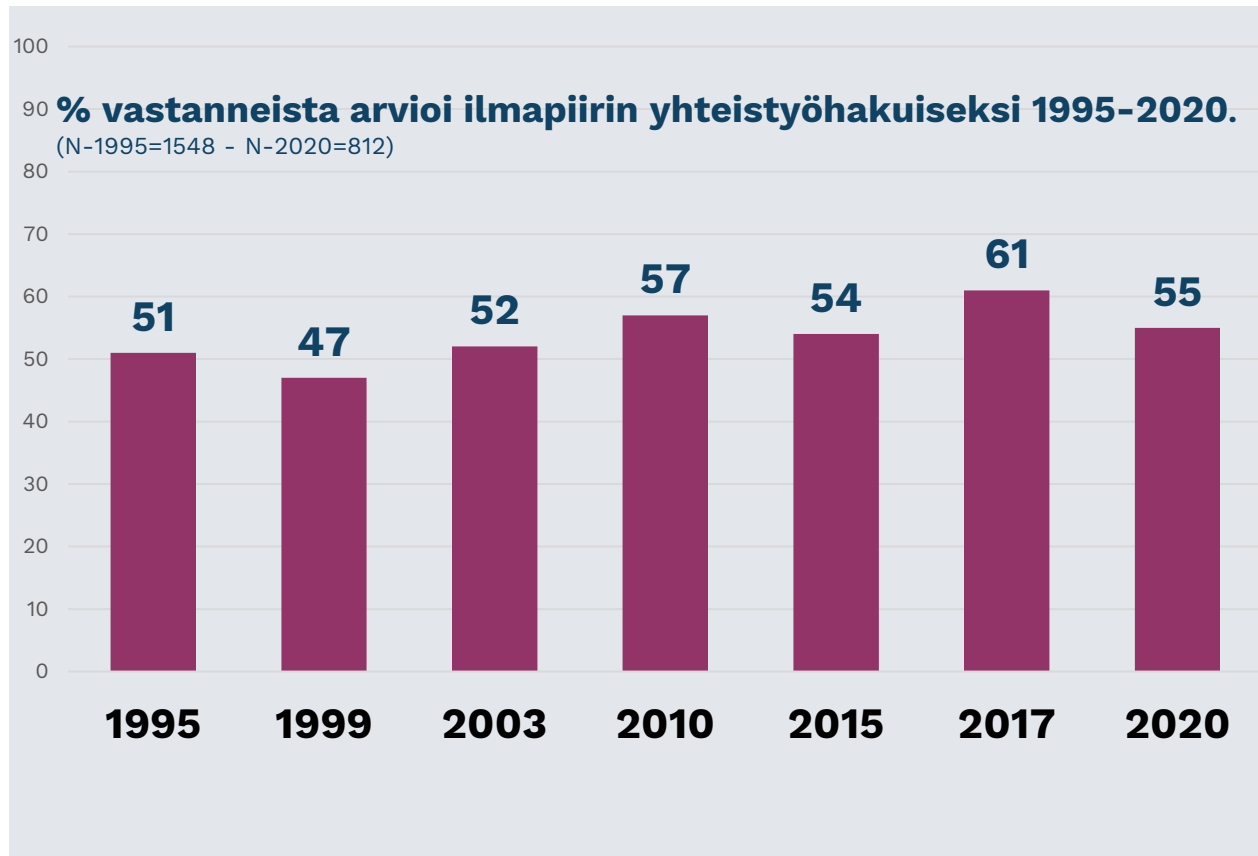
Kuntapäättäjätutkimus 2020:



- Valtuustojen jäsenet: 26 %
- Hallitusten jäsenet: 32 %
- Johtavat viranhaltijat: 40 %

Lähde: Kuntaliiton Eri-laistuva KuntaSuomi 2025 - tutkimusohjelman Kuntapäättäjäkysely 2020, Kuntaliitto & ÅA. (Siv Sandberg 2022)

Ilmapiiri luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden välillä on yleisellä tasolla pysynyt suhteellisen vakaana 25 vuoden aikana



Ilmapiiri on luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden välillä pysynyt yleisesti ottaen suhteellisen vakaana 1995-2020, mutta...

- arviot ilmapiiristä huonontuivat jonkin verran vuodesta 2017.
- ilmapiiriarviot vaihtelevat yksittäisten kuntien ja kuntakokoluokkien välillä.

Ilmapiiriarviot heijastavat hyvin reaali maailman tapahtumia

(esim. aloitteet kunnanjohtajan tai kunnanhallituksen erottamiseksi näkyvät tuloksissa).

Avoimuus ja hyvä tiedonkulku vaikuttavat myönteisesti ilmapiiriarvioihin.

Kuntajohtajien työhyvinvointikysely 2020:

Useampi kuin joka kolmas kuntajohtaja on kokenut päätöksentekoilmapiirin heikentymistä omassa kunnassaan sekä jonkinlaista epäluottamusta luottamushenkilöiden taholta.

(vastausten %-jakaumat, N=169)



”Päätöksentekoilmapiiri on heikentynyt kunnassani tämän valtuustokauden aikana”

- **Samaa mieltä:** 38 %
- Ei samaa, ei eri mieltä: 22 %
- **Eri mieltä:** 40 %

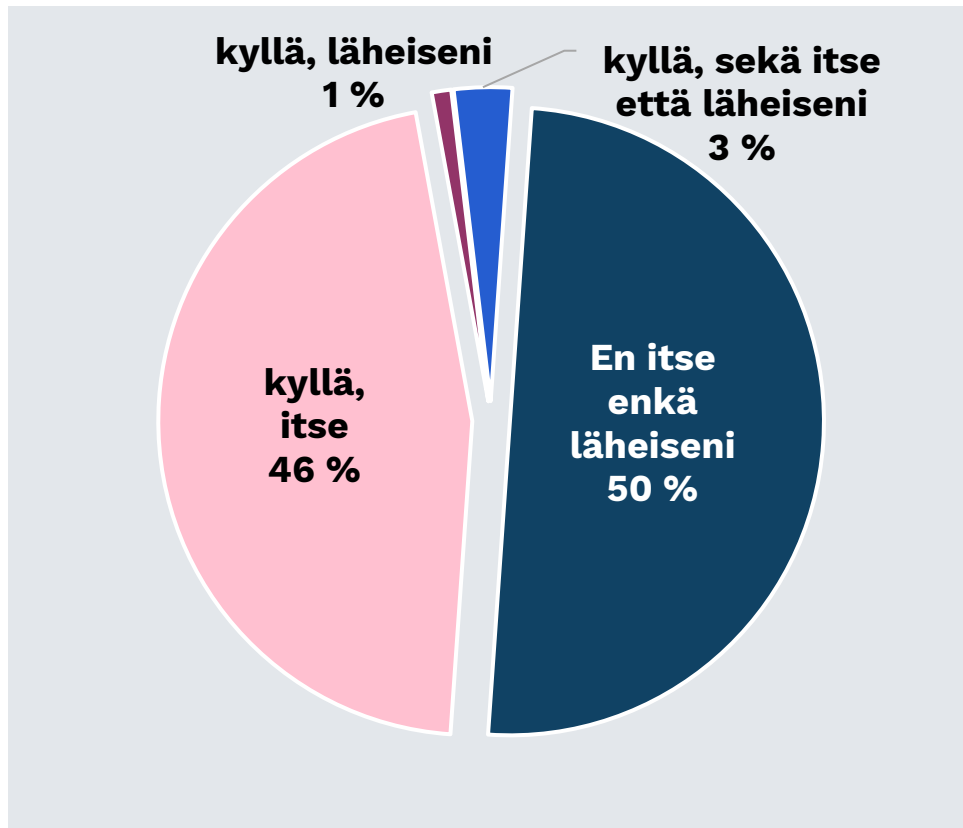
Onko luottamushenkilöiden taholta esitetty jonkinlaista epäluottamusta kuluvan valtuustokauden aikana?

- **Kyllä:** 38,5 %
- Ei: 61,5 %

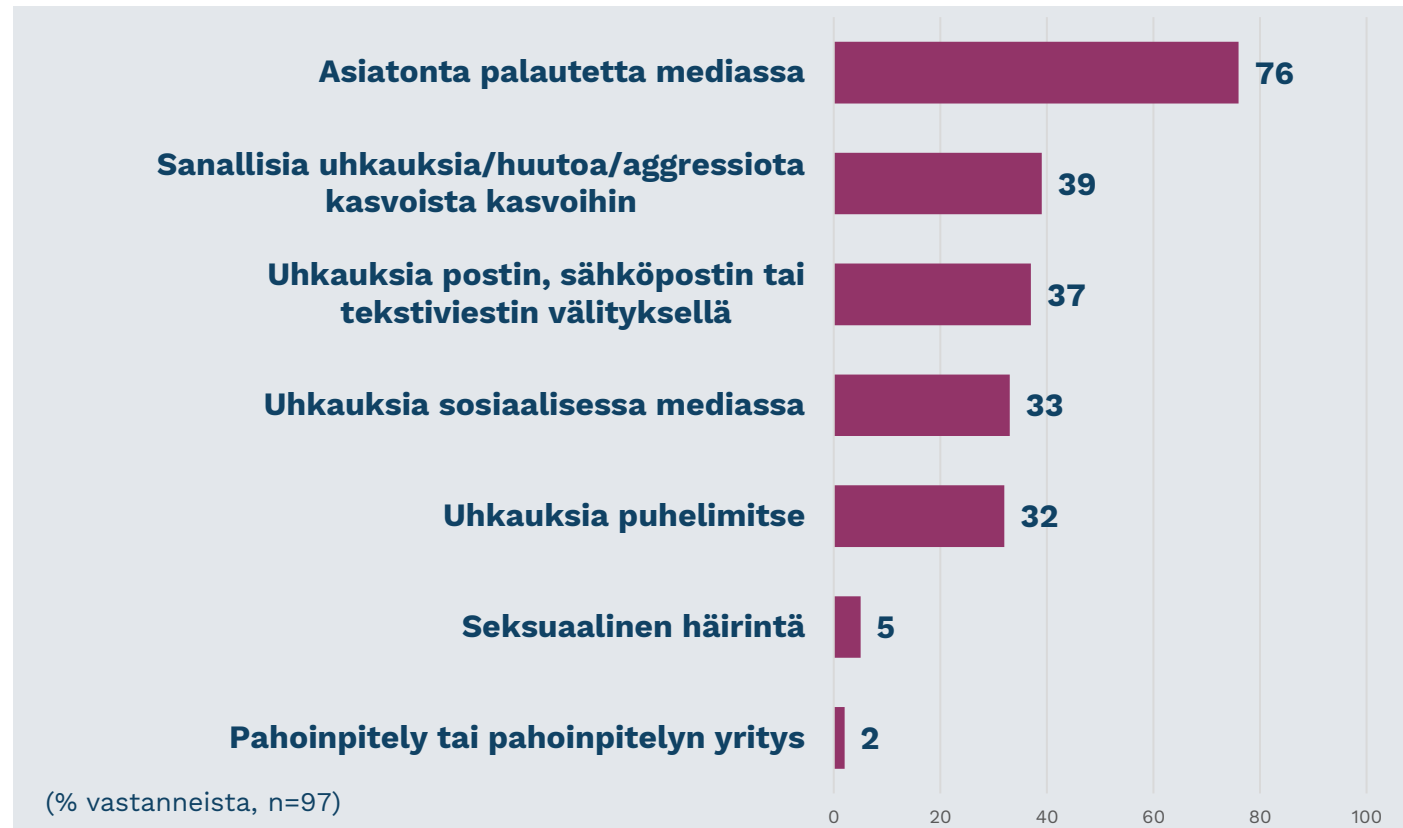
Puolet kuntajohtajista kokenut häirintää tai uhkailua

(% vastanneista, N=166)

2018: Häirintää tai uhkailua kokeneita 41 % vastanneista kuntajohtajista. -> Kasvusuunnassa.



Puolet kuntajohtajista kokenut (itse ja/tai läheinen) häirintää tai uhkailua



Asiaton palaute mediassa ylivoimaisesti yleisin häirinnän tai uhkailun tapa (76 % häirintää kokeneista)

Kuntajohtajien kokema häirintä ja uhkailu liittynyt yleensä päätösten vastustamiseen tai henkilöön/henkilökohtaisiin syihin.

Millainen käsitys uhkailun tai väkivallan syystä?



(% vastanneista, n=96-97)

Muita mainittuja syitä mm.:

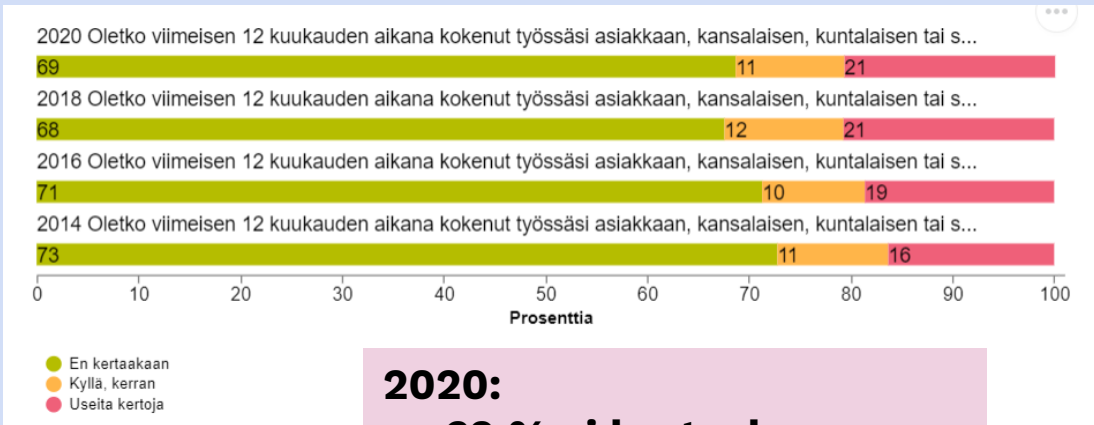
- Yksittäisen ihmisten katkeroituminen
- Dementoituva henkilö
- Vallantavoittelu, pätemisen tarve
- Pukeutuminen
- Työnkuva
- Sukupuoli
- Mustasukkaisuus
- Populismi
- Vallanhimo
- Poliittinen vaikuttaminen
- Kuntaliitoskeskustelu
- Paikkakunnalla tapahtuneiden rikosten selvittäminen
- Henkilön lapsen ilkeilyntekoon liittynyt rangaistus
- Laillisuusvalvonnasta huolehtiminen
- Vaaditun muutosjohtamisen toteuttaminen

Julkishan alan työhyvinvointitutkimus 2020*

Kunta-alan vastaajat:

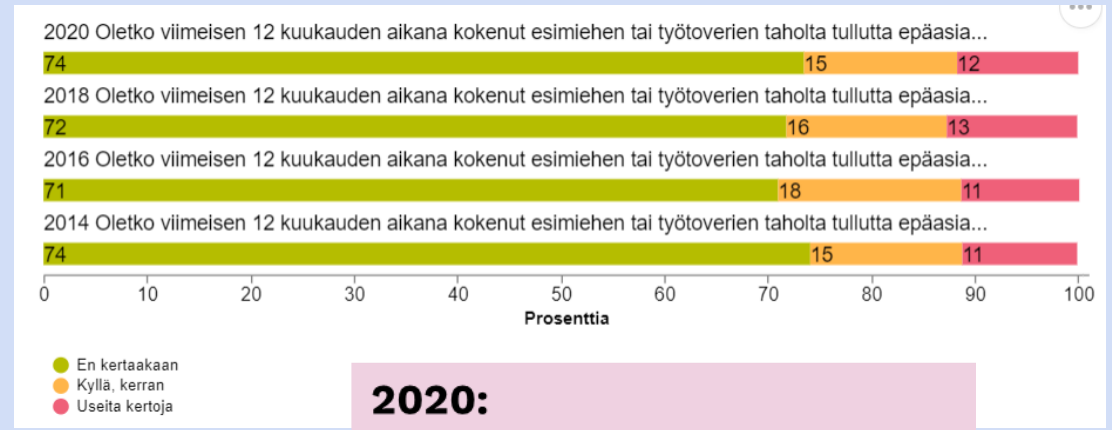
”Oletko viimeisen 12 kuukauden aikana kokenut työssäsi asiakkaan, kansalaisen, kuntalaisen taholta tullutta epäasiallista kohtelua tai kiusaamista?” **~32 %**

”Oletko viimeisen 12 kuukauden aikana kokenut esimiehen tai työtoverien taholta tullutta epäasiallista kohtelua tai kiusaamista?” **~27 %**



2020:

- 69 % ei kertaakaan
- 11 % kyllä, kerran
- 21 % kyllä, useita kertoja



2020:

- 74 % ei kertaakaan
- 15 % kyllä, kerran
- 12 % kyllä, useita kertoja

***Julkishan alan työhyvinvointi -tutkimuksessa** kartoitetaan joka toinen vuosi kunta-alan, valtion virastojen ja evankelis-luterilaisen kirkon työoloja ja työhyvinvointia. Tutkimus käynnistyi vuonna 2014 ja vuodesta 2018 alkaen se on kattanut koko julkishan sektorin. Tutkimusaineisto perustuu sektoreittain edustavaan otokseen kunta-alan, valtion ja kirkon alan henkilöstöstä iän, sukupuolen ja ammattialatietojen mukaan.

Vuonna 2020 tutkimukseen haastateltiin puhelimitse 3024 julkishan alan palkansaajaa.

Lähde: Keva: [Keva tutkii / Julkishan alan työhyvinvointi](#)

**Kuntapäättäjien kokema uhkailu,
häirintä, vihapuhe tms.
yleistä
myös muissa Pohjoismaissa**

Ruotsi 2020: Joka neljäs (26 %)

Politikernas trygghetsundersökning 2021

Förtroendevaldas utsatthet och oro för trakasserier, hot och våld under 2020

Politikernas trygghetsundersökning (PTU) 2021 beskriver förtroendevaldas utsatthet för trakasserier, hot och våld i deras egenskap av förtroendevalda under 2020. Rapporten ger en bild av utsattheten, vilka som utsatts och av vem samt vad motivet kan ha varit.

Hot mot politiker

Utsatthet för brott



Tabell 9. Andel (%) förtroendevalda som uppger att de utsattes under 2012–2020. Totalt, samt särredovisning för politisk församling.

	Andel av samtliga förtroendevalda				
	2012*	2014	2016	2018	2020
Totalt	19,6	29,9	27,6	32,6	26,0
Kommunfullmäktige	18,9	29,2	26,8	31,9	25,4
Regionfullmäktige	25,2	39,5	35,5	40,4	32,1
Riksdagen	59,1	67,5	68,8	71,2	67,3

* Notera att andelarna bland förtroendevalda för 2012 presenteras ovtikade, medan andelarna bland förtroendevalda för resterande år presenteras viktade. För mer information om viktningförändringen, se den tekniska rapporten (Brå 2021a).

Tabell 10 Andel (%) förtroendevalda som uppger att de utsattes under 2012–2020. Totalt, samt särredovisning för uppdrag.

	Andel av samtliga förtroendevalda				
	2012*	2014	2016	2018	2020
Totalt	19,6	29,9	27,6	32,6	26,0
Fullmäktige	18,8	29,7	27,2	32,2	25,1
Styrelse	24,3	34,7	34,0	38,4	33,2

* Notera att andelarna bland förtroendevalda för 2012 presenteras ovtikade, medan andelarna bland förtroendevalda för resterande år presenteras viktade. För mer information om viktningförändringen, se den tekniska rapporten (Brå 2021a).

Häirintää tai uhkailua kokeneet Ruotsissa 2020:

- **Luottamushenkilöt yht.** 26 % (2018: 33 %)
- **Kunnanvaltuustojen jäsenet** 25 % (2018: 32 %)
- **Kunnanhallitusten jäsenet** 33 % (2018: 38 %)
- **Puheenjohtajat** 38 % (2018: 43 %)

Tabell 12. Andel (%) förtroendevalda som uppger att de utsattes under 2012–2020. Totalt, samt särredovisning för position inom uppdraget.

	Andel av samtliga förtroendevalda				
	2012*	2014	2016	2018	2020
Totalt	19,6	29,9	27,6	32,6	26,0
Ordförande	30,7	39,5	38,7	43,1	38,2
1:a vice ordförande	22,6	32,7	30,9	34,7	26,9
Ordinarie ledamot	18,4	29,6	27,1	32,4	25,3
Ersättare	16,5	27,4	24,6	29,1	24,2


* Notera att andelarna bland förtroendevalda för 2012 presenteras ovtikade, medan andelarna bland förtroendevalda för resterande år presenteras viktade. För mer information om viktningförändringen, se den tekniska rapporten (Brå 2021a).

Norja 2019: Neljä kymmenestä (43 %)

Hjem | Demokrati og styring | Hets og trusler


Hets og trusler

Hets og trusler er en trussel mot demokratiet. KS jobber for å sikre ytringsfriheten for lokale folkevalgte og å gi dem bedre vern. På denne siden finner du siste nytt, råd og anbefalinger, og forskning på feltet.




Stopp hatefulle ytringer
Hets og trusler er en trussel mot demokratiet. KS jobber for å sikre lokale folkevalgte et bedre vern. Stiftelsen Cultiva står bak en nasjonal kampanjefilm mot netthets. KS og en rekke andre organisasjoner stiller seg bak.

→




4 av 10 lokalpolitikere har opplevd hat og trusler
43 prosent av norske lokalpolitikere har opplevd hatefulle ytringer eller trusler. Halvparten har vurdert å gi seg i politikken på grunn av dette. 15 prosent har sluttet.

→




Råd for å forebygge hat og trusler
KS har utarbeidet råd for å forebygge hat og trusler. Guide til god ytringskultur, retningslinjer for bruk av sosiale medier og mer forskning kan bidra til å forebygge hatefulle ytringer på nett. Rådene er utarbeidet av Ipsos på oppdrag for KS.

→



Anbefaler samme rettsvern for lokale politikere
KS mener at lokale folkevalgte bør omfattes av det samme rettsvernet mot trusler som nasjonale politikere, slik det blir anbefalt i en FoU-rapport fra 2020.


→



Eksterne lenker

- KMD: Veileder om forebygging og håndtering av hatefulle ytringer, hets og trusler mot politikere og kandidater

▼

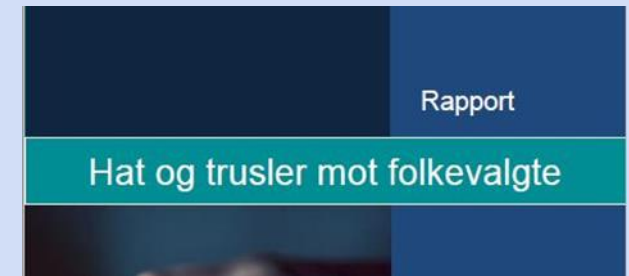


Bli med på KS Lokaldemokratiundersøkelse
Hvordan oppfatter innbyggerne i din kommune tonen i debatten? Har de folkevalgte vært utsatt for hets og trusler?

→

Häirintää tai uhkailua kokeneet Norjassa 2019:

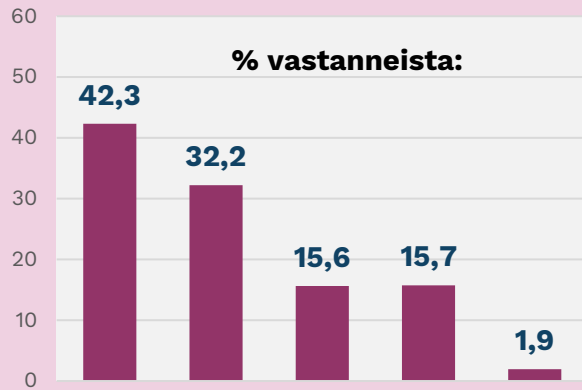
- **43 % kuntien ja alueiden luottamushenkilöistä**
- **Selvästi yleisimmin somen kautta (75%)**



4 av 10 lokalpolitikere har opplevd hat og trusler

43 prosent av norske lokalpolitikere har opplevd hatefulle ytringer eller trusler. Halvparten har vurdert å gi seg i politikken på grunn av dette. 15 prosent har sluttet.

Tanska 2017: Neljä kymmenestä (42 %)



Yhteensä
Ahdistelua/häirintää (chikane)
Uhkailua (trusler)
Ilkivaltaa (hærværk)
Väkivaltaa (vold)

Häirintää tai uhkailua kokeneet Tanskassa 2017:

42% kuntien ja alueiden luottamushenkilöistä

Fakta om undersøgelse: Chikane, trusler, hærværk og vold mod lokalpolitikere

- 2.670 kommunalbestyrelses- og regionrådspolitiker er blevet spurgt.
- 1321 har besvaret spørgeskemaet. Der er svarende til en svarprocent på 49,5 procent.



CHIKANE, TRUSLER, HÆRVÆRK OG VOLD MOD LOKALPOLITIKERE

– VEJLEDNING MED FOKUS PÅ FOREBYGGELSE OG HÅNDTERING

KL

økonomi og indenrigsministeriet



Tutkimusraportti 2018: Undersøgelse af chikane, trusler, hærværk og vold mod lokalpolitikere.

Opas 2018: Chikande, trusler, hærværk og vold mod lokalpolitikere.

Vejledning med fokus på forebyggelse og håndtering. KL, DR, økonomi og indenrigsministeriet 2018.

KUNTA LIITTO

Islanti 2021: Yli puolet (54 %)

- Enligt en ny undersökning har **mer än hälften av förtroendevalda trakasserats**.
- Resultaten tyder på att mer än hälften upplevde trakasserier eller negativ publicitet under innevarande eller sista valperiod, och det var liten eller ingen könsskillnad.
- Siffrorna visar att deltagarna oftast trakasserades på sociala medier, men det fanns också en betydande mängd trakasserier i offentliga utrymmen, t.ex. på fester, i butiker etc. Upp till 10% hade upplevt trakasserier i sina hem.

Tafla 9. Hefur þú orðið fyrir áreiti eða neikvæðu umtali vegna stöðu þinnar sem kjörinn fulltrúi á yfirstandandi og síðasta kjörtímabili?

	Fjöldi	Hlutfall svarenda	
Nei	88	46%	46%
Já	102	54%	54%
Fjöldi svara	190	100%	
Vil ekki svara	46		
Alls	236		

**Voiko tilanteeseen
vaikuttaa?**

Epäasiallisesta käytöksestä kunnissa

Mari Ojalampi, Kunnan velvollisuus puuttua kuntapoliittikon epäasialliseen... Kunnallistieteellinen aikakauskirja 3/2015

Kunnan velvollisuus puuttua kuntapoliittikon epäasialliseen käyttäytymiseen

Mari Ojalampi

Abstract

The behavioral norms for the elected officials of municipalities are studied in this article. Unlike employees and municipal office-holders, elected municipal politicians who are not in an employment relationship with the municipality cannot be dismissed because of bad behavior. This does not mean, however, that bad behavior would be acceptable and that municipal politicians would not be subject to any consequences. The consequences may be legal, political or ethical.

The Local Government Act (410/2015) enables the municipality to intervene when elected officials' behavior is unacceptable or illegal. Unacceptable behavior can be, for example, sexual harassment, racist harassment, criminal activity linked with the elected official's status, or criminal activity outside the position of trust. This article explores the measures available to municipalities in these kinds of situations. Different measures can be taken in different situations.

Another side of the study is to examine employer's responsibility to protect employees from harassment and other type of workplace bullying. As the employer, a municipality has to take measures to prevent and eliminate illegal, unacceptable behavior towards employees and municipal office-holders. This responsibility also applies to situations where the source of harassment or bullying is outside the workplace, for example, when the source is an elected municipal politician. The municipality as an employer may only use sanctions laid down in the Local Government Act. The study contends that the municipal board and the municipal council are the key actors to intervene in such situations.

Aluksi

Viime vuosien aikana on uutisoitu useita kuntien luottamushenkilöorganisaatioissa ilmenneistä epäasiallisen käytöksen tapauksista.¹ Tapauksiin on liittynyt usein epäselvyyksiä siitä, miten ja kenen toimesta luottamushenkilöiden epäasialliseen käyttäytymiseen on kunnassa lain mukaan puututtava. Luottamushenkilöorganisaatioissa ilmenevien epäasiall-

1 "Kaupunki on alkanut selvittää miesvaltuuston kaupungin naisviranhaltijoihin kohdistamaa seksuaalista häirintää – Väikka toisena osapuolena on luottamushenkilö, samat hyvät työikäyttyymistä koskevat päätökset koskevat kaikkia." (www.kouvolansanom.fi 11.6.2015). "Viranhaltijat ovat esimerkiksi kokeneet, että – kaupunginvaltuuston puheenjohtaja – on arvostellut heitä. – Lisäksi viranhaltijan ammattitaitoa on väheksytty. Asianajajan mukaan työnsantajan puuttamisesta. Tapauksissa on liittynyt usein epäselvyyksiä siitä, miten ja kenen toimesta luottamushenkilöiden epäasialliseen käyttäytymiseen on kunnassa lain mukaan puututtava. Luottamushenkilöorganisaatioissa ilmenevien epäasiall-

225

Kuntatyönantaja

Teemat Kunta & työelämä Lait & sopimukset Mieliپیteet & näkökulmat

LAINSÄÄDÄNTÖ 2/2016

Mari Ojalampi, väitöskirjatutkija

Kunnan puuttuttava asiattomaan käytökseen

Kunnilla on työsuojelulliset velvollisuudet puuttua työntekijöihinsä kohdistuvaan epäasialliseen käyttäytymiseen.



Linkki KT-lehden artikkeliin 2/2016:
Kunnan puuttuttava asiattomaan käytökseen.

Hyvät tavat kuuluvat kaikille ja myös politiikkaan, päätöksentekoon ja työelämään. Hyvä käytös lähtee aina toisten ihmisten kunnioittamisesta. Hyvät tavat, kohtelias käytös, toimiva vuorovaikutus ja erilaisuuden ymmärtäminen ovat myös jokaisen kunnanvaltuutetun taitoja.

Epäasiallisen käytöksen käsitteleminen luottamuselimissä - opas auttaa tunnistamaan epäasiallista kohtelua ja selkeyttää epäasialliseen kohteluun puuttumisen periaatteita luottamushenkilötoiminnassa.

Linkki Työturvallisuuskeskuksen julkaisuun 2021:
Epäasiallisen käytöksen käsitteleminen luottamuselimissä.

Työturvallisuuskeskus



Epäasiallisen käytöksen käsitteleminen luottamuselimissä

-opas



© KUNTAVAALT2021
RAIKUSTENHOKKESTI

Artikkeli Kunnallistieteellisessä aikakauskirjassa nro 3/2015:
Kunnan velvollisuus puuttua kuntapoliittikon epäasialliseen käyttäytymiseen.

”Kunnan toiminta on kokonaisuus, jossa ihmisten väliset yhteistyösuhteet ovat keskeisessä roolissa.

Kaikki sellainen toiminta, joka lisää luottamushenkilöiden tunnetta siitä, että he ovat itse osallisia päätöksentekoprosessissa, on omiaan edistämään hyvää päätöksentekokulttuuria”



”On hyvä huomata, että päättäjien arviot päätöksentekoilmapiiristä eivät ole irrallisia, vaan heijastuvat herkästi myös kuntalaisten näkemyksiin kuntapolitiikasta”



Kaksi kolmesta kannattaa eettisten pelisääntöjen käyttöönottoa/kehittämistä

- **69,4 % kuntapäätäjistä suhtautuu melko tai erittäin myönteisesti eettisten pelisääntöjen käyttöönottoon tai kehittämiseen.**

- Johtavat viranhaltijat: 72 %
- Hallituksen jäsenet: 70 %
- Valtuuston jäsenet: 69 %
- Selvästi yli puolet vastanneista suhtautuu myönteisesti kaikenkokoisissa kunnissa (63 % - 73 %)



Marianne Pekola-Sjöblom
Etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi
[@M_PekolaSjoblom](#)



www.kuntaliitto.fi